Lietas Nr. A420393113
Lietas arhīva Nr. AA43-0133-16/15

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016.gada 26.janvārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents M.Birzgalis,
tiesneses R.Paegle un V.Zommere

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „/nosaukums/" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 4.aprīļa lēmuma Nr.22.5/L-9236 atcelšanu, sakarā ar SIA „/nosaukums/" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Nodokļu pārvaldes Rīgas Pārdaugavas klientu apkalpošanas centra vadītājas 2013.gada 4.februāra lēmumu Nr.8.42.1/5363 (turpmāk – sākotnējais lēmums) nolemts, ka SIA „/nosaukums/" (turpmāk – pieteicēja) ir zaudējusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar 2013.gada 1.janvāri.

Pieteicēja sākotnējo lēmumu apstrīdēja dienesta ģenerāldirektoram.

Ar dienesta ģenerāldirektora p.i. 2013.gada 4.aprīļa lēmumu Nr.22.5/L-9236 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[1.1] Pieteicējai laika posmā no 2011.gada 14.marta līdz 2012.gada 30.martam reģistrēti 10 darbinieki, no kuriem viens 2012.gada 30.martā ir beidzis darba attiecības.

[1.2] Nav konstatējami dokumentāri pierādījumi apstāklim, ka laika posmā no 2011.gada 14.marta līdz 2012.gada 30.martam (un arī 2012.gadā pēc 30.marta) pieteicējai reģistrētie darbinieki atrastos attaisnotā prombūtnē.

[1.3] Tādējādi konstatēts, ka mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs neizpilda Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta pirmās daļas c) apakšpunktā noteikto kritēriju (mikrouzņēmumu darbinieku skaits nevienā brīdī nav lielāks par pieciem) un līdz ar to tas zaudē mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 8.maijā saņemts pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar to, ka nav skaidrs, kā tiek noteikts taksācijas periods. Lēmumā nav norādīts, kad tika veikts pārkāpums, un Dienests nav iesniedzis pierādījumus, ka noticis pārkāpums.

[3] 2013.gada 12.jūlijā tiesā saņemtajā dienesta rakstveida paskaidrojumā norādīts, ka dienests pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem apsvērumiem.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.aprīļa spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Izskatāmajā lietā ir strīds par to, vai dienests pamatoti ir lēmis, ka pieteicēja ir zaudējusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu. Līdz ar to tiesai jāvērtē, vai ir konstatējami dienesta norādītie apstākļi, kas bija par pamatu mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa zaudēšanai.

[4.2] Tiesa, rakstveida procesā izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secināja turpmāk minēto.

[4.2.1] Kā pamatojumu mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa zaudēšanai dienests ir norādījis to apstākli, ka pieteicēja ir nodarbinājusi vairāk nekā piecus darbiniekus.

Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta 1.punktā noteikta virkne prasību, kurām jāatbilst uzņēmumam, lai tas atbilstu mikrouzņēmuma statusam. Cita starpā 1.panta 1.punkta c) apakšpunktā noteikts, ka mikrouzņēmuma darbinieku skaits nevienā brīdī nav lielāks par pieciem. Darbinieku skaitā neiekļauj personu, kura darba attiecību laikā atrodas prombūtnē (tai skaitā mācību atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, grūtniecības, dzemdību, bērna kopšanas atvaļinājumā, atvaļinājumā bērna tēvam, adoptētājiem vai citai personai, kura faktiski kopj bērnu, kā arī atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas vai saņem slimības pabalstu) un par šo periodu nesaņem no mikrouzņēmuma ienākumus, kā arī no darba atstādinātus darbiniekus.

Līdzīga prasība ir noteikta arī Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 4.panta pirmajā daļā, kurā noteikts, ka personai ir

tiesības Uzņēmumu reģistrā vienlaikus ar iesniegumu par individuālā komersanta, individuālā uzņēmuma, zemnieka vai zvejnieka saimniecības vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību ierakstīšanu Uzņēmumu reģistra attiecīgajā reģistrā pieteikties mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai, apliecinot, ka pārskata gadā, kas atbilst mikrouzņēmumu nodokļa taksācijas periodam, paredzamais mikrouzņēmuma darbinieku skaits nepārsniegs piecus darbiniekus un darbinieki tiks informēti saskaņā ar šā likuma 3.panta prasībām (1.punkts).

Tiesas ieskatā no citētajām normām nepārprotami izriet, ka viens no ierobežojumiem, kas ir noteikts mikrouzņēmumam, ir darbinieku skaits ne lielāks par pieciem. Šāds ierobežojums ir noteikts, lai mikrouzņēmumam paredzēto labvēlīgāko nodokļu režīmu varētu izmantot mazie uzņēmumi un personas, kas ar nelieliem līdzekļiem mēģina uzsākt uzņēmējdarbību, nevis jebkurš uzņēmums, jo saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 6.panta pirmajā daļā noteikto mikrouzņēmuma nodokļa likme ir deviņi procenti. Turklāt atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta 4.punktā noteiktajam mikrouzņēmuma nodoklis ietver valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu par mikrouzņēmuma darbiniekiem, uzņēmumu ienākuma nodokli. Tātad mikrouzņēmumā nodarbinātā persona un no šī uzņēmuma ienākumus gūstošā persona maksā procentuāli ievērojami mazākus nodokļu maksājumus.

[4.2.2] Atbilstoši dienesta rīcībā esošajām ziņām pieteicēja kā mikrouzņēmuma nodokļa maksātāja reģistrēta 2011.gada 22.februārī, par ko lietā strīda nav.

Pārbaudes laikā dienests konstatējis, ka 2011.gada martā (sākot ar 2011.gada 14.martu) pieteicēja kā nodarbinātās personas norādījusi desmit darbiniekus – /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/ un /pers. L/.

Tiesa uzskatīja, ka obligāti ir ņemams tas, ka atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 4.panta devītajā daļā noteiktajam mikrouzņēmums reģistrē katru mikrouzņēmuma darbinieku Valsts ieņēmumu dienestā kā obligāti sociāli apdrošināmu personu Ministru kabineta noteiktajā termiņā un kārtībā. Tātad pati pieteicēja ir sniegusi dienestam ziņas par šīm nodarbinātajām personām, un nav pamata uzskatīt, ka pieteicējai nebūtu zināmas pašas sniegtās ziņas. No norādītā konstatējams, ka dienesta secinājumi par vairāk nekā piecām pieteicējas kā mikrouzņēmumā nodarbinātajām personām ir pareizi.

[4.2.3] Vērtējot, vai uz izskatāmo gadījumu ir attiecināma Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta 1.punkta c) apakšpunktā paredzētā atruna, ka darbinieku skaitā neiekļauj personu, kura darba attiecību laikā atrodas prombūtnē (tai skaitā mācību atvaļinājumā bez darba algas saglabāšanas, grūtniecības, dzemdību, bērna kopšanas atvaļinājumā, atvaļinājumā bērna tēvam, adoptētājiem vai citai personai, kura faktiski kopj bērnu, kā arī atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas vai saņem slimības pabalstu), būtiski ir ņemt vērā to, ka šādi apstākļi ir zināmi tieši pašai pieteicējai. Pārsūdzētajā Lēmumā dienests nepārprotami ir norādījis uz pieteicējas kā mikrouzņēmuma pieļauto pārkāpumu – mikrouzņēmumā tiek nodarbināti vairāk nekā pieci darbinieki. Ja pieteicējas rīcībā bija ziņas un pierādījumi, ka kāds no darbiniekiem ir prombūtnē, tad tieši pašai pieteicējai šādas ziņas ir jāsniedz. Ne apstrīdēšanas iesniegumā, ne pieteikumā tiesai pieteicēja šādas iebildes nav izteikusi. Ievērojot to, ka mikrouzņēmuma statusa esība vai neesība ir saistīta tieši ar maksājamo nodokļu apmēru, tiesa uzskatīja, ka uz izskatāmo lietu ir pamats attiecināt likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantā noteikto – ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs, un saistībā ar to administratīvo tiesu praksē nostiprinātās atziņas, ka nodokļu lietās tieši privātpersonai pašai vislabāk ir zināmi fakti par tās ienākumiem, izdevumiem, darījumiem, tādēļ nodokļu maksātājam it īpaši ir pienākums līdzdarboties pierādījumu savākšanā. Līdz ar to tieši pieteicējai bija pienākums veikt aktīvas darbības – sniegt ziņas vai iesniegt pierādījumus, ja tās dienestā reģistrētie darbinieki ir bijuši prombūtnē. Kā jau norādīts, tad pieteicēja šādas darbības nav veikusi.

[4.2.4] Attiecībā uz pieteicējas izteikto iebildi, ka nav saprotams, kurā taksācijas periodā pārkāpums konstatēts, tiesa norādīja, ka Mikrouzņēmumu nodokļa likums vairāk nekā piecu darbinieku nodarbinātību (lai saglabātu vai iegūtu mikrouzņēmuma statusu) aizliedz kā tādu. Tādēļ nav būtiski, vai dienests ir norādījis precīzu taksācijas periodu. Līdz ar to pieteicējas iebilde noraidāma kā nepamatota.

[4.3] Ņemot vērā iepriekš norādīto, tiesa atzina, ka pārsūdzētais Lēmums ir pamatots un tiesisks, bet pieteikums ir noraidāms kā nepamatots.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2014.gada 25.aprīļa spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pārsūdzētais Lēmums ir pamatots ar apsvērumiem, nevis pierādījumiem. 2011.gada nodarbināto darbinieku skaits nepārsniedza piecus, līdz ar to pārkāpums nav noticis.

Saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa deklarāciju par 2012.gada 1.ceturksni mikrouzņēmumā tika nodarbināti /pers. J/, /pers. C/, /pers. H/, /pers. K/ un /pers. L/. No minētās deklarācijas secināms, ka mikrouzņēmumā vidēji tika nodarbinātas 4 – 5 personas.

[6] Par pieteicējas apelācijas sūdzību dienests iesniedza rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota.

Dienests norāda, ka piekrīt tiesas argumentam, ka, ja pieteicējai bija ziņas un pierādījumi, ka kāds no darbiniekiem ir prombūtnē, tad tieši pieteicējai šādas ziņas bija jāsniedz.

[7] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa administratīvo lietu

izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa, izskatījusi lietu pēc būtības, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, izvērtējusi apelācijas sūdzībā minētos argumentus, secina, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi visus būtiskos lietas apstākļus, spriedumā analizējusi pierādījumus un sniegusi tiem pareizu juridisko novērtējumu, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa pievienojas pirmās instances spriedumā izteiktajai motivācijai (sk. šī sprieduma [4] punktu) un atkārtoti to nenorāda.

[10] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Mikrouzņēmumu nodokļa likuma 1.panta 1.punkta c) apakšpunktu, ir pareizi konstatējusi, ka, lai uzņēmums varētu saglabāt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu, tā darbinieku skaits nevienā brīdī nevar būt lielāks par pieciem.

No lietā esošajiem materiāliem redzams, ka veiktās pārbaudes laikā dienests ir konstatējis, ka 2011.gada martā pieteicēja, jau būdama mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusā, kā mikrouzņēmumā nodarbinātās personas ir reģistrējusi desmit darbiniekus.

Ņemot vērā, ka pieteicēja nepiekrīt Lēmumā norādītajām ziņām par nodarbināto personu skaitu, apgabaltiesa izprasīja no dienesta pieteicējas iesniegtās Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas par 2011. un 2012.gadu.

No Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas par 2011.gada 1.ceturksni *(lietas 61. – 62.lapa)*, kas dienestā saņemta 2011.gada 17.jūnijā, secināms, ka pieteicēja ir reģistrējusi desmit darbiniekus, ko apliecina pieteicējas atbildīgās personas /pers. I/ personīgais paraksts.

Savukārt no Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas precizējuma par 2011.gada 1.ceturksni *(lietas 63. – 64.lapa)*, kas dienestā saņemts 2012.gada 13.martā, redzams, ka pieteicēja ir labojusi nodarbināto darbinieku skaitu, norādot vairs tikai piecus darbiniekus.

[11] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norādījusi, ka visas nepieciešamās ziņas par trīs mikrouzņēmuma darbinieku atstādināšanu un divu mikrouzņēmuma darbinieku atrašanos prombūtnē pieteicēja ir norādījusi dienestam savā 2011.gada 1.oktobra iesniegumā *(lietas 31.lapa)*.

Lai noskaidrotu minētos apstākļus, apgabaltiesa pieprasīja no pieteicējas un dienesta ziņas par minēto 2011.gada 1.oktobra iesniegumu un iespējamajiem pierādījumiem, kas varētu apliecināt pieteicējas apgalvojumu patiesumu.

Administratīvajā apgabaltiesā 2015.gada 27.oktobrī saņemta dienesta vēstule *(lietas 56.lapa)*, kurā dienests ir apliecinājis, ka pieteicējas 2011.gada 1.oktobra iesniegums iestādē nav saņemts, savukārt pieteicēja tiesas pieprasītās ziņas nav iesniegusi.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka nav piešķirama ticamība pieteicējas apgalvojumiem par tikai piecu darbinieku nodarbināšanu 2011.gada 1.ceturksnī, kā arī Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijas precizējumā norādītajām ziņām, jo šīs ziņas netiek apliecinātas ar lietā esošiem un pārbaudītiem pierādījumiem.

Ņemot vērā, ka pieteicēja šādus pierādījumus nav iesniegusi un nav norādījusi uz objektīvām grūtībām šādus pierādījumus iesniegt, apgabaltiesa atzīst, ka Lēmums, ar kuru pieteicēja ir zaudējusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu, ir tiesisks un nav pamata tā atcelšanai.

[12] Ievērojot minēto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt SIA „/nosaukums/" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 4.aprīļa lēmuma Nr.22.5/L-9236 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentam viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents *(paraksts)* M.Birzgalis

Tiesneses *(paraksts)* R.Paegle

(paraksts) V.Zommere